

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45

Érkezett: 2020 FEBR 26.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Példány: 1

A [redacted] (nem jogszabályalkotó) [redacted] 32012/Ü/158/2016. számú végrehajtási záradék törlése iránti kérelem ügyében Hódosiné dr. Papp Katalin közjegyző által 32012/Ü/158/2016/11. számon hozott végzése ellen benyújtott fellebbezés tárgyában a Debreceni Törvényszék által 2.Pkf.21.077/2019/2. számon hozott végzéssel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz ügyében az Alkotmánybíróság által IV/2025-4/2019 számon kiadott hiánypótlási felhívásnak az alábbiak szerint teszek eleget:

Érintett alkotmányos jogok és alapelvek

- a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelménye
- a jogállamiság elvéből következő tisztességes eljáráshoz való jog
- a jogállamiság elvéből következő bírói jogvédelem
- a jogállamiság elvéből következő tisztességes eljáráshoz való jog alá sorolt pártatlanság elve
- a jogállamiság elvéből következő tisztességes eljáráshoz való jog alá sorolt fegyveregyenlőség elve

Alkalmazott jogszabályok

- a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (továbbiakban: Kjt)
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.)
- 2013. évi V. törvény Polgári Törvénykönyv (továbbiakban: Ptk.)

I.

Az [redacted] 32012/Ü/158/2016. számú végrehajtási záradék kibocsátását a Vht. 23/C.§ alapján kérte, mely törvényhely alkalmazásának előkérdése a valódi tartozáselismerés. A BDT2018.3813 számú döntés kimondta, hogy

„Tisztességtelen a fogyasztói kölcsönszerződésnek az a kikötése, amely hatásában a fogyasztó részéről tett tartozás-elismerésnek minősül.”

A tisztességtelen szerződéses kikötés semmis, melyre közvetlen végrehajtást alapítani nem lehet.

A jogbiztonság követelményének nem felel meg az a bírói eljárás, mely ugyanazon tényállítárok alapján, ugyanazon törvényhelye szerint a felsőbb bíróság által hozott döntéssel teljesen ellentétes döntést eredményez.

A BDT döntésről a Törvényszék kijelenti, hogy „nem jogegységi határozat, így az a bíróságokra kötelező erővel nem bír”, ugyanakkor a jogállamiság tiszteletben tartása és a következetes ítélkezés követelményének való megfelelés okán a Törvényszék sem juthatott volna ugyanazon törvények alapján teljes ellentétes döntésre.

II.

Az [redacted] 222/784/2002. számú szerződésre kérte végrehajtási záradék kibocsátását, és ezen eljáráson belül kérte a jogutódlás megállapítását a Vht. 39.§ alapján.

A Vht. 39.§ két lehetőséget ad a jogutódlás megállapítására, 1. amennyiben még nem indult végrehajtási eljárás, a közjegyzőnek kell a jogutódlást megállapítani, 2. amennyiben megindult a végrehajtási eljárás, a végrehajtáson belül a bíróságnak kel a jogutódlást megállapítani.

Jelen esetben a közjegyző úgy indította el az engedményes által kezdeményezett végrehajtási záradék kiállítása iránti eljárást, hogy az engedményes jogutódlása még nem került megállapításra, így a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelmet a közjegyző be sem fogadhatta volna, hiszen arra jogosulatlan nyújtotta be.

A közjegyző köteles lett volna először egy jogutódlás megállapítás iránti eljárást lefolytatni, majd ezt követően kerülhetett volna benyújtásra az [redacted] a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelem, melyet egyértelműen el kellett volna utasítania a közvetlen végrehajthatóság hiánya okán a I. pontban kifejtettek, valamint a Ptk. 6:193.§ (2) bekezdése alapján.

Az a tény, hogy az eljáró közjegyző és a Törvényszék sem cáfolta a tartozás léte előtt tett tartozás-elismerés joghatás kiváltására való alkalmatlanságát, ugyanakkor e törvénysértések orvoslására szándékot sem mutatott, hanem megoldásként különböző perek indításáról tájékoztat, egyértelműen nem felel meg a közjegyzőktől megkövetelt permegelőző-perelhárító tevékenységnek, melynek okán bizonyított, hogy az eljárása törvénybeütköző és tisztességtelen.

Egyértelműen a fegyveregyenlőség és pártatlanság elvét sérti az az eljárás, miszerint a végrehajtási záradék kiállítása során semmit nem kell bizonyítani a végrehajtást kérőnek a közjegyző felé, mert a közjegyző „nem vizsgálhatja” sem a szerződés érvénytelenségét, sem azt, hogy valóban áll-e fenn követelés, sőt a végrehajtási záradékban megjelölt követelés összegét egy valóságtartalmában senki által nem ellenőrzött nyilatkozati tanúsítványra alapítja, melyet iratellenesen és törvénybeütközően közjegyzői ténytanúsítványként kezel, majd amikor világossá válik, hogy a végrehajtási záradék valótlan adatokat tartalmaz, hiszen a kiállítását arra nem jogosult kérte, a fogyasztónak kell költséges peres eljárást kezdeményeznie, hogy a nyilvánvaló törvénysértést „a független és törvényesen eljáró bíróság” orvosolhassa. A peres eljárás ideje alatt a bíróság kénye-kedve szerint járhat el a végrehajtás felfüggesztés körében, ennek okán következhetett be jelen esetben is az, hogy a jogorvoslati kérelem nem került érdemben kivizsgálásra, de az ingatlanunkat elárverezték.

Az Alkotmánybíróságnak – és az alkotmányjogi panaszok egyszemélyes szűrőjeként eljáró dr. Bicskey Botondnak – a bírói jogvédelem körében a feltárt súlyos törvénysértések okán el kellett volna rendelnie a végrehajtási eljárás felfüggesztését, vagy legalább a „perfeljegyzést” az ingatlanra, de mindezeket elmulasztotta biztosítva ezzel az állami kényszer útján történt önkényes állami közrehatás megvalósulását a tulajdonunktól való megfosztásban.

A közjegyző a 32012/Ü/158/2016. számú végrehajtási záradék kiállításával önkényesen olyan jogot teremtett az [redacted] részére, mellyel még jogelődje sem rendelkezett, és tette mindezt a közjegyző annak érdekében, hogy mind a közjegyző (felszámított díj által), mind az [redacted] (a fizetési meghagyás helyett végrehajtási záradék útján való alacsonyabb díjigényű és jóval gyorsabb és egyszerűbben indítható végrehajtás által) nyeréskedjen rajtam.

Az Európai Alapjogi Charta által biztosított fogyasztóvédelmi alapjogaim sérelme:

Idézve az Eötvös Károly Intézet Alapjogi bíraskodás c. tanulmányából:

„Az alapjogvédelmi rendszer funkcionálisan és intézményileg is differenciált, ennek az összetett garanciarendszernek a jogállami minimuma az individuális bírói alapjogvédelem. Amelyik jogrendszer nem biztosítja az alanyi alapjogok tekintetében a bírósághoz fordulás jogát, abban ezek a jogok – még ha politikai, társadalmi vagy egyéb feltételeknek köszönhetően érvényesülnek is – alapjogokként csak papíron léteznek. Csak a jogi úton kikényszeríthető alapjogok jelenthetik a közhatalmi cselekvés tényleges korlátját, e kikényszeríthetőség pedig a bírói alapjogvédelem által valósul meg. Kizárólag a bíróságot jellemzik ugyanis egyidejűleg bizonyos jogállási és hatásköri tulajdonságok, amelyek szerint a bíróság magas szinten garantált független jogállású szerv, amely szigorúan és garanciális jelleggel szabályozott eljárásban jogilag kötelező erejű, végleges és kikényszeríthető döntést hoz az alapjogsérelem ügyében. Ezek alapján a bíróságok – legyen szó rendes- vagy alkotmánybíróságról – a hatékony jogvédelem feltételeinek olyan egyedülálló kombinációjával rendelkeznek, amelyet egyetlen más alapjogvédő intézmény (például ombudsman, alapjogvédő hatóságok) sem tud felmutatni.

Az alapjogok bírói védelme, ahogyan a legtöbb európai országban, Magyarországon is a rendesbíróság és az alkotmánybíróság intézményi kettősségében valósul meg. A bírói alapjogvédelem funkciója nem feleltethető meg teljeskörűen a rendesbíróság intézményének. Az alkotmánybíróság szerepét az alapjogi bíraskodásban mindenekelőtt az alapozza meg, hogy a centralizált alkotmánybírói modellben a normakontrollt az alkotmánybíróságok számára tartják fenn. A normakontroll monopóliumával rendelkező alkotmánybíróság közreműködése így szükségszerűvé válik az individuális alapjogvédelemben, ha a jogsérelem mögött egy jogszabály hibája rejlik. A rendesbíróság jogértelmezésének alkotmánybírói kontrollját biztosító alkotmányjogi panasz azonban „csak” egy lehetséges többletgarancia.

Utóbbi esetben az alkotmánybíróság jogorvoslati fórumként az alapjogok kikényszerítésének további biztosítékát jelenti, de bekapcsolása az alapjogi bíraskodásba nem ad hozzá többet az egyéni alapjogvédelem megvalósulásához, mint amit egyébként egy további – kifejezetten alapjogi szempontokat érvényesítő – rendesbírói jogorvoslati fórum jelent(ene). Az alkotmánybíróság egy újabb jogorvoslati szintként, kifejezetten alkotmányalkalmazásra szakosodott önálló bírói testületként, többletgaranciaként szolgál, de az egyéni alapjogérvényesítést nem teszi és nem is teheti teljesebbé, hiszen jogállamban erre a rendesbírói hatásköröknek az alkotmánybíróság igénybevétele nélkül is elegendőnek kell lenniük. A szubjektív jogvédelem

nézőpontjából az alkotmányjogi panasz csak azt szolgálhatja, hogy egyes – az alkotmánybírószágon éppen befogadott – ügyekben a rendesbírószági döntés alapjogsérelmet okozó anomáliáit orvosolja.

Az a körülmény, hogy az alkotmányjogi panasz alapjogi igényekhez kapcsolódik, és hatékony jogorvoslatot is kilátásba helyez, valóban azt a látszatot keltheti, hogy az Alkotmánybírószág e hatáskörén keresztül a jogkereső polgárok kiszolgálójaként jár el. E mechanizmus szubjektív jogvédelmi funkciója azonban viszonylagos. Míg a rendesbírószágok alkotmányos kötelezettsége minden alapjogsérelm orvoslására kiterjed, az Alkotmánybírószágra ez korántsem igaz. A panasz befogadási kritériumai széles mozgásteret biztosítanak a testületnek az ügyek szűrésére. Az alkotmányjogi panasz kivételes, szubszidiárius jellege fejeződik ki a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek kimerítésének követelménye mellett az ügyek megszüntetését lehetővé tevő – meglehetősen bizonytalan tartalmú – feltételek deklarálásában is. A szabályozás nem azt tartja szem előtt, hogy az egyéni jogsérelmek mindenképpen orvoslást nyerjenek; az egyén panaszjoga helyett sokkal inkább az Alkotmánybírószág mérlegelési szabadsága kerül előtérbe, amelynek köszönhetően a testület szabadon alakíthatja az alkotmányjogi panasszal garantálható alanyi alapjogvédelem határait.

Az Alkotmánybírószág mérlegelési szabadsága azt biztosítja, hogy a testület mindenekelőtt az alapjogok általános érvényesülése szempontjából meghatározó ügyekre koncentrálna fejlessze és egységesítse az alapjog értelmezési gyakorlatot, javítsa a rendesbírószágok alapjogokkal kapcsolatos ítélezésének színvonalát. Az alkotmányjogi panasz fókuszpontja így kevésbé az egyén, mint inkább az ügy, rendeltetése elsősorban az objektív jogvédelem.

Az Alkotmánybírószág – bár működése a panaszeljárában a rendesbírószágokkal funkcionális azonosságokat mutat – az igazságszolgáltatási hatalmi ággal össze nem téveszthető rendeltetéssel és felelősséggel bír az alapjogokat védelmező jogállami rend megőrzésében. Az alkotmányjogi panasz tehát nem duplikálhatja, csak differenciálhatja az alapjogok bírói típusú védelmét – egy ettől eltérő szerepfelfogással az Alkotmánybírószág szuperbírószággá válna. Az Alkotmánybírószág nem önmagában azzal kerülheti el a szuperbírószág szerepét, hogy – az ügyek megszüntetését biztosító széles mozgásterét kihasználva – csak kevés ügyben jár el. A panasz rendkívüli jellegét, szubszidiaritását nem mennyiségi, hanem minőségi szűrés szempontok garantálhatják. A szuperbírószági szerepkör elkerülésének sikeressége ennél fogva attól függ, hogy az Alkotmánybírószágnak mennyiben sikerül – erre irányadó világos és ellenőrizhető szempontrendszer kidolgozásával – azonosítania azokat az ügyeket, amelyekben helye van alkotmánybírószági felülvizsgálatnak.”

A fenti tanulmányt igazolja dr. Bitskey Botond társszerzőként kiadott könyvének ide vonatkozó része, miszerint:

„Alapjogsérelm ugyanis kifejezetten az érdemi döntés meghozatala előtt, és az érdemi döntéssel nem orvosolható módon is bekövetkezhet.” (Bitskey Botond, Az alkotmányjogi panasz kézikönyve, hvgorac 2014, [300]) A bírói úthoz való hozzáférés (bírószághoz fordulás) jogát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése biztosítja, amely alapján az állam kötelezettsége, hogy a jogok és kötelezettségek elbírálására bírói utat biztosítson, vagyis az érintettnek legyen lehetősége bírószághoz fordulni, a bírószág pedig legyen jogosult (és eljárása egyben alkalmas) az ügy érdemi elbírálására (3243_2018 AB)

Tekintettel arra, hogy a végrehajtási eljárások a lakóingatlanunk elárverezésére is irányult, a nemzetközi jogorvoslati eljárásunk kiemelkedő részét fogja képezni azon vizsgálati kérelmünk, mely a tisztességtelen bírószági eljárás keretében a tulajdonjog elvesztésére irányuló önkényes állami közrehatást hivatott vizsgálni a 2015. 06.09-én Magyarország miniszterelnöke és az EBRD között létrejött paktumban foglaltakra is figyelemmel, amiben külön kiemeljük azt a tényt, hogy a közjegyző és a Törvényszék megtagadta a végrehajtási eljárás felfüggesztését ezáltal hagyva teljesezésbe menni az ingatlanárverést, így prejudikálva a döntésüket. Amennyiben az Alkotmánybírószág is a közjegyző és a Törvényszék által megvalósított eljárást követné, természetesen ezt a nemzetközi jogorvoslati kérelmemben szintén rögzíteni fogom kitérve azon sajnálatos elutasítási arányt mutató statisztikára, melyet az MTA Law Working Papers 2017/23. számú „Egy új alkotmányjogi panasz eljárás (Abtv. 27.) jelentőségének mérhetősége a bírószági és az alkotmánybírószági alapjogvédelem rendszerében” c. tanulmányban rögzít. Idézve a tanulmányból:

„Probléma azonban az, hogy a beadványok, indítványok számához képest elenyészően csekély az érdemi határozatok száma, ami azt jelenti, hogy közvetlenül igen kevés jogkereső személy kap jogvédelmet az alkotmányjogi panaszos eljárás segítségével.”

Külön vizsgálatot igényel az Alkotmánybírószág főtítkárának dr. Bitskey Botondnak hatásköre és tevékenysége, akinek egyedüli döntésétől függ, hogy tanács elé kerül-e egy-egy alkotmányjogi panasz vagy sem, így egyszemélyben valósítja meg az alkotmányjogi panaszok „szűrőjét”. Valamint az is külön nemzetközi vizsgálatot érdemel, hogy biztosítható-e az érdemi eljárás egy ilyen mértékben egyetlen személy döntésétől függő rendszerben, ahol az összes beérkezett panaszhoz képest az érdemi döntés nélküli visszautasítások aránya elenyésző, így pl. a 256 beérkezett panaszból 26 db került egyáltalán tanács elé, az összes többi esetben érdemi

bírálat nélkül – esetlegesen a IV/2025-4/2019. számú hiánypótlási felhívással érdemében megegyező eljárással – kerültek visszautasításra a panaszok.

Az Alkotmánybíróság minden alkalmazottjának – függetlenül attól, hogy kormánypárt javaslatára töltheti-e be az adott tisztséget – szem előtt kellene tartania, hogy köteles az alapjogok védelmében eljárni, amit a pozícióját biztosító kormánypárt iránti lojalitása sem befolyásolhatna, de mégkevésbé írhatna felül. Nem lenne szabad elfelejteni, hogy a kormány által elvárt döntések meghozataláért soha nem a kormánytagok lesznek a felelősek, hanem a döntéseket meghozók, így a jogállamiságot sértő elutasítások, vagy visszautasítások felelőse mindig annak aláírói lesznek.

Tisztelettel,

